

Rootsi gümnaasiumi sünnipäevalaualas Haapsalus sain jutule endise gümnaasiasti, sartsa-ka Rootsi proua **HILDA ELENBOGA** (neiuna Alun). Rääkisime tema kooliajast, ümberasumisest Rootsi ja elust seal.

KOOLIAEG

Hilda Elenbo: «Pärit olen Suttlepast. Kuna elasin segakülas, siis algas minu koolitee eesti algkoolis. Isa sooviks oli, et läheksin rootsi algkooli. See oli vajalik selleks, et pääseda gümnaasiumi. Kui algkool oli läbi, võeti mind katsetega kolmandasse klassi. Katsed olid matemaatikas, joonistamises ja inglise keeles. Mind õpetasid Eesti ja Rootsi õpetajad. Viimased õpetasid põhiaineid. Õppisime palju ka eesti keeles.

Gümnaasiumi ajal elasin Lille, Suur-Lossi, Suur-Liiva ja Sadama tänavas. Viimane oli suvel rootsi pansionaat ja talvel koolilaste internaat. Meie Sadama tänava kodu lähedal oli sõdurite asupaik. Neid me kartisime. Ühte neist kutsusime välimuse pärast tseesar Romeoks. Ühel päeval tuli Romeo meie perenaise juurde ja teatas, et soovib meiega tutvust sobitada. Pere-naine hurjutas teda selle eest.

Kolmteist aastat ei kuulnud ma kodust

Meie Sadama tänava kodu on praegu väga räämas. Ei tea, kes seal nüüd elab?

Gümnaasiumi lõpetasin 1943. aastal.»

ÜMBERASUMISEST

«Pärast gümnaasiumi lõppu töötasin aasta õpetajana Noarootsis, Höbringis. 1944. aastal algas eestirootslaste üldine ümberasumine. Kui meie rootslastest gümnaasiumi õpetajad olid Rootsi jõudnud, algas ka seal põgenemise ettevalmistamine. Selleks olid seal komiteed. Muidugi said sõita vaid naised ja lapsed. 1944. aasta suvel maist kuni septembrini läksid peamiselt kõik üheksa sõitu. Esimesed Rohukülalt, siis Uus-Sadamast ja viimane Tallinnast 20. septembril. Sõidulooa said eestirootslased. Minu vanemad olid ära sõitnud, olin üksi. Olin nõus siia eestirootslastele appi jääma.

19. septembril öösel helistati mulle. 20. septembril tuldi koju ja öeldi, et ma võtaksin komitee paberid (Need olid SOV-i nimekirjad neist, kes on juba sõitnud, kes veel pidid sõitma jm.) ja sõidaksin Tallinna. Viimane laev pidi minema sel päeval kell 14.

Rongi Tallinna enam ei läinud. Ka telefon ei töötanud. Õnneks leidsin veoauto ja nii sain paberid ära tuua. Sõitsime Tallinna. Keilas läks auto katki, parandamiseks läks tund. Kuigi kõik tundus nüüd mõttetu, sõitsime siiski Tallinna. Laev ei olnud veel välju-

Kell 24 öösel kogunesime Mikaeli kirikusse (kuulsin, et seal on praegu võimlemissaal). Jumalateenistusel loeti ette sõitjate nimed.

Sadamas keeldus kapten väljumast, öeldes, et see oleks enesetapp. Reisijuht sai kavallusega osa inimesi laevalt maha ja nii sõitsime välja 20. septembri pealelõunal. Sel ajal oli vene sõjavägi Tallinnast 20 km kaugusel. Rootsi jõudsime 22. septembril (vahepeal oli laeva mootor rikkis).

ROOTSIS

«Alguses oli kahenädalane karantiin, siis kuuajane laager. Laagris oli 1200 inimest ja kirjutada me ei tohtinud. Kuigi keel oli selge, oli seal kõik võõras ja harjumatu. Pärast laagrit töötasin talus lastehoidjana, siis kontoris ja veel perekonnas. Seejärel abiellusin. Nüüd algas kontoritöö. Alustasin raamatupidamise ja programmeerimisega. Tööl saadeti kursustele. Esimese teate Eestist sain kolmteist aastat pärast sealt lahkumist. See oli uusaastakaart, mis oli teel 13 kuud. Esimest korda sain eestisse 1970. aastal. Täna olen Eestis üheteistkümnendat korda. Mul on kaks tütart. Vanem on ametilt halastajaõde, noorem on tehnoloogiadoktor arvutite alal. Tal on kaks last. Ka nemad on Eestis käinud.»

Sarnane oma lugu oli igal endisel gümnaasiastil, keda kooli 60 aasta juubel taas kokku tõi.

Tiina NIILS